

Vergadering: 2023-1490100- 1297

Datum: 03/07/2023

Opschrift van de CAO: RECHT OP TIJDSKREDIET, LOOPBAANVERMINDERING EN LANDINGSBANEN

De ondergetekende, handelende als voorzitter van het PARITAIR SUBCOMITE VOOR DE ELEKTRICIENS: INSTALLATIE EN DISTRIBUTIE, legt hierbij, met toepassing van artikel 18 van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, de hierna vermelde overeenkomst neer ter Griffie en bevestigt dat deze overeenkomst gesloten werd in overeenstemming met de voorschriften van de hoger vermelde wet:

Vragenlijst:

A. ALGEMENE INFORMATIE		
Heeft de cao betrekking op een functieclassificatie?=> inlichtingblad toevoegen	☐ Ja	☒ Neen
Voorziet de cao een procedure van toetreding door individuele werkgevers? Waar worden de toetredingsakten neergelegd?	☐ Voorzitter	☐ Griffie
Dient de cao overgemaakt te worden aan de RSZ?	☐ Ja	☒ Neen
B. VORMVEREISTEN		
Is de identiteit van de ondertekenende personen vermeld bij hun handtekening?	☒ Ja	☐ Neen
Zijn alle ondertekenaars lid van het paritair (sub)comité?	☒ Ja	☐ Neen
Is de geldigheidsduur van de cao vermeld?	☒ Ja	☐ Neen
Is de cao voorzien van een opzeggingsclausule? (cao voor onbepaalde duur of voor bepaalde duur met opzeggingsbeding)	☒ Ja	☐ Neen
Draagt de cao een datum van in werking treden?	☒ Ja	☐ Neen
Werd de datum van sluiten van de cao aangeduid?	☒ Ja	☐ Neen
Zijn de datum en het registratienummer vermeld van cao's die door deze cao worden gewijzigd, verlengd of opgeheven?	☒ Ja	☐ Neen
C. ALGEMEENVERBINDENDVERKLARING GEVRAAGD	☒ Ja	☐ Neen
D. COMMENTAAR		

Datum: 05/07/2023

VANDERBEKE JOEP
Voorzitter

RCT / COA
06 -07- 2023
AG/ Nr.

Neerleggingsnummer:	
CAO geregistreerd op:	Onder het nummer:
(in te vullen door de Griffie)	

formulier neerlegging cao (Model 2014)

**PARITAIR SUBCOMITE VOOR ELEKTRICIENS:
INSTALLATIE EN DISTRIBUTIE**

*Collectieve arbeidsovereenkomst van
3 juli 2023*

**RECHT OP TIJDSKREDIET,
LOOPBAANVERMINDERING EN
LANDINGSBANEN**

HOOFDSTUK I. - Toepassingsgebied

Artikel 1.

Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op de werkgevers en arbeiders van de ondernemingen die ressorteren onder het Paritair Subcomité voor de elektriciens: installatie en distributie.

Voor de toepassing van deze collectieve arbeidsovereenkomst wordt onder "arbeiders" verstaan: de mannelijke en vrouwelijke werklieden.

HOOFDSTUK II. - Algemene beschikkingen

Art. 2.

Deze collectieve arbeidsovereenkomst wordt gesloten overeenkomstig en in uitvoering van de bepalingen opgenomen in:

- artikel 6, § 5 van het koninklijk besluit van 12 december 2001 tot uitvoering van hoofdstuk IV van de wet van 10 augustus 2001 betreffende de verzoening van werkgelegenheid en kwaliteit van het leven betreffende het stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking, zoals gewijzigd door het koninklijk besluit van 30 december 2014;
- de bepalingen opgenomen in de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103 van 27 juni 2012 gesloten in de Nationale Arbeidsraad tot invoering van een stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en landingsbanen, algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit op 25 augustus 2012 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 31 augustus 2012, laatst gewijzigd door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103 sexties van 27 april september 2022;

SOUS-COMMISSION PARITAIRE DES ELECTRICIENS: INSTALLATION ET DISTRIBUTION

*Convention collective de travail
3 juillet 2023*

**DROIT AU CRÉDIT-TEMPS, DIMINUTION DE
CARRIÈRE ET EMPLOIS FIN DE CARRIÈRE**

CHAPITRE I. - Champ d'application

Article 1er.

La présente convention collective de travail s'applique aux employeurs et ouvriers des entreprises qui ressortissent à la Sous-commission paritaire des électriciens: installation et distribution.

Pour l'application de la présente convention collective de travail, on entend par "ouvriers": les ouvriers et les ouvrières.

CHAPITRE II. - Dispositions générales

Art. 2.

La présente convention collective de travail est conclue conformément à et en exécution des dispositions :

- l'article 6, § 5 de l'arrêté royal du 12 décembre 2001 pris en exécution du chapitre IV de la loi du 10 août 2001 relative à la conciliation entre l'emploi et la qualité de vie concernant le système du crédit-temps, la diminution de carrière et la réduction des prestations de travail à mi-temps, tel que modifié par l'arrêté royal du 30 décembre 2014;
- des dispositions de la convention collective de travail n° 103 du 27 juin 2012, conclue au sein du Conseil national du travail instaurant un système de crédit-temps, de diminution de carrière et d'emploi de fin de carrière, rendue obligatoire par arrêté royal du 25 août 2012 et publiée au Moniteur belge le 31 août 2012, et dernièrement modifiée par la convention collective de travail n° 103 sexties du 27 septembre 2022 ;

- de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 170 van 30 mei 2023 van de Nationale Arbeidsraad tot vaststelling, voor de periode van 1 juli 2023 tot 30 juni 2025, van het interprofessioneel kader voor de aanpassing naar 55 jaar van de leeftijdsgrens wat de toegang tot het recht op uitkeringen voor een landingsbaan betreft, voor werknemers met een lange loopbaan, zwaar beroep of uit een onderneming in moeilijkheden of herstructurering.

HOOFDSTUK III. - Recht op tijdkrediet met motief

Art. 3.

Conform de bepalingen van artikel 4 § 4 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103:

- wordt een bijkomend recht van 51 maanden geïnstalleerd op een voltijds en halftijds tijdkrediet voor motief zorg;
- wordt een bijkomend recht van 36 maanden geïnstalleerd op een voltijds en halftijds tijdkrediet voor motief vorming.

HOOFDSTUK IV. - Recht op een 1/5 loopbaanvermindering

Art. 4.

In uitvoering van artikel 6 en artikel 9 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103 hebben arbeiders die in ploegen of in cycli werken recht op een 1/5 loopbaanvermindering.

De nadere regels voor het organiseren van het recht op loopbaanvermindering met 1/5 worden bepaald op ondernemingsniveau rekening houdend met de volgende voorwaarden:

- de bestaande arbeidsorganisatie moet verder toegepast kunnen worden. Hiermee wordt bedoeld dat de toepassing van de arbeidscycli en van de ploegenstelsels gegarandeerd moeten blijven;
- de loopbaanvermindering moet minstens per volledige dag genomen worden.

De afgesproken organisatieregels worden opgenomen

PSC 149.01 - Elektriciens

Recht op tijdkrediet, loopbaanvermindering en landingsbanen

Bekrachtigd op 3.07.2023

- la convention collective de travail n° 170 du 30 mai 2023 du Conseil national du Travail fixant, pour la période allant du 1er juillet 2023 au 30 juin 2025, le cadre interprofessionnel de l'adaptation à 55 ans de la limite d'âge en ce qui concerne l'accès au droit aux allocations pour un emploi de fin de carrière, pour les travailleurs qui ont une carrière longue, qui exercent un métier lourd ou qui sont occupés dans une entreprise en difficultés ou en restructuration.

CHAPITRE III. - Droit au crédit-temps avec motif

Art. 3.

Conformément aux dispositions de l'article 4 § 4 de la convention collective de travail n° 103 :

- un droit complémentaire à 51 mois au crédit-temps plein temps et mi-temps est instauré pour motif de soins ;
- un droit complémentaire à 36 mois au crédit-temps plein temps et mi-temps est instauré pour motif de formation.

CHAPITRE IV. - Droit à une diminution de carrière de 1/5

Art. 4.

En exécution des articles 6 et 9 de la convention collective de travail n° 103, les ouvriers qui travaillent en équipes ou par cycles, ont droit à une diminution de carrière de 1/5.

Les règles d'organisation du droit à une diminution de carrière à concurrence de 1/5 sont fixées au niveau de l'entreprise en tenant compte des conditions suivantes:

- l'organisation du travail existante doit pouvoir continuer à être appliquée. On entend par là que l'application des cycles de travail et des systèmes d'équipes doit être garantie;
- la diminution de carrière doit se prendre au minimum sous forme de jours entiers.

Les règles d'organisation convenues sont inscrites dans

SCP 149.01 - Electriciens

Droit au crédit-temps, diminution de carrière et emplois fin de carrière

Ratifié le 3.07.2023

in een collectieve arbeidsovereenkomst gesloten op ondernemingsvlak.

HOOFDSTUK V. – Landingsbaan

Art. 5.

- § 1. In uitvoering van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 170 van 30 mei 2023 van de Nationale Arbeidsraad, wordt de leeftijd op 55 jaar gebracht voor de periode van 1 juli 2023 tot en met 31 december 2023 voor arbeiders die hun arbeidsprestaties verminderen met 1/5 of tot een halftijdse betrekking in het kader van een landingsbaan na 35 jaar loopbaan of in een zwaar beroep.
- § 2. Verdere modaliteiten van uitoefening van de rechten zoals hierboven omschreven in § 1, kunnen worden vastgelegd bij collectieve arbeidsovereenkomst op ondernemingsvlak.

HOOFDSTUK VI. Overgangsbepalingen

Art. 6.

Het recht op tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking zoals vastgelegd door cao nr. 77 bis, blijft verder gelden overeenkomstig de voorwaarden vastgelegd in de overgangsbepalingen voorzien in artikel 22 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103 van 27 juni 2012 gesloten in de Nationale Arbeidsraad tot invoering van een stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en landingsbanen.

HOOFDSTUK VII. - Organisatieregels

Art. 7.

- § 1. Conform de bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103 bestaat er een onvoorwaardelijk recht op tijdskrediet en loopbaanvermindering voor ondernemingen vanaf 11 werknemers.
- § 2. Indien 5 % van de werknemers tegelijkertijd van dit recht wensen gebruik te maken moeten op ondernemingsvlak hieromtrent voorrangregels worden

une convention collective de travail conclue au niveau de l'entreprise.

CHAPITRE V. – Emploi de fin de carrière

Art. 5.

- § 1. En exécution de la convention collective de travail n° 170 du Conseil national du travail du 30 mai 2023, l'âge auquel les ouvriers peuvent réduire leurs prestations de travail de 1/5ème ou d'un mi-temps dans le cadre d'un emploi de fin de carrière après 35 ans de carrière ou dans un métier lourd, est porté à 55 ans pour la période du 1er juillet 2023 au 31 décembre 2023 inclus.
- § 2. Des autres modalités pour l'exercice de ces droits comme mentionnés dans le § 1 ci-dessus, peuvent être fixées dans une convention collective de travail au niveau de l'entreprise.

CHAPITRE VI. Dispositions transitoires

Art. 6.

Le droit au crédit-temps, à la diminution de carrière et à la réduction des prestations de travail à mi-temps tels que définis par la CCT n° 77 bis, continue de s'appliquer conformément aux conditions fixées dans les dispositions transitoires prévues à l'article 22 de la convention collective de travail n° 103 du 27 juin 2012, conclue au sein du Conseil national du travail instaurant un système de crédit-temps, de diminution de carrière et d'emploi de fin de carrière.

CHAPITRE VII. - Règles d'organisation

Art. 7.

- § 1. Conformément aux dispositions de la convention collective de travail n° 103 il existe un droit inconditionnel au crédit-temps et à la diminution de carrière pour les entreprises à partir de 11 travailleurs.
- § 2. Lorsque 5 % des travailleurs veulent exercer ce droit en même temps, des règles de priorité doivent être discutées au niveau de l'entreprise,

afgesproken, zoals opgenomen in hoofdstuk IV afdeling 4 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103.

§ 3. Ondernemingen die bij ingang van dit akkoord reeds een gunstiger percentage hanteren, kunnen dit percentage behouden. Hiertoe moet op ondernemingsvlak een collectieve arbeidsovereenkomst worden afgesloten.

§ 4. In ondernemingen met 10 werknemers of minder zijn de formules van tijdskrediet, 1/5 loopbaanvermindering en loopbaanverminderingen voor +50-jarigen toegelaten mits individueel akkoord tussen de werkgever en de arbeider.

HOOFDSTUK VIII. - Specifieke vormen van loopbaanonderbreking

Art. 8.

De specifieke regelingen inzake loopbaanonderbreking, met name:

- recht op loopbaanonderbreking voor bijstand of verzorging van een zeer zwaar ziek gezins- of familielid, opgenomen in het koninklijk besluit van 10 augustus 1998 (*BS* 8 september 1998); gewijzigd bij koninklijk besluit van 10 oktober 2012 (*BS* 22 oktober 2012);
  - recht op ouderschapsverlof in het kader van loopbaanonderbreking, opgenomen in het koninklijk besluit van 31 mei 2012 tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 juli 2005;
  - recht op loopbaanonderbreking in het kader van palliatief verlof, opgenomen in het koninklijk besluit van 22 maart 1995 (*BS* 5 mei 1995)
- installeren een apart recht op loopbaanonderbreking. Dit betekent dat deze vormen van loopbaanonderbreking in de onderneming niet mee kunnen worden geteld in de berekening van de 5 %.

HOOFDSTUK IX. - Overgang naar het stelsel werkloosheid met bedrijfstoeslag

Art. 9.

comme prévu au chapitre IV section 4 de la convention collective de travail n° 103.

§ 3. Les entreprises qui, lors de l'entrée en vigueur du présent accord, appliquent déjà un pourcentage plus favorable, peuvent maintenir ce pourcentage. A cette fin, une convention collective de travail doit être conclue au niveau de l'entreprise.

§ 4. Dans les entreprises de 10 travailleurs et moins, le crédit-temps, la diminution de la carrière de 1/5 temps et les réductions de carrière pour les +50 ans sont autorisés pour autant qu'il y ait un accord individuel entre l'ouvrier et l'employeur.

CHAPITRE VIII. - Formes spécifiques d'interruption de carrière

Art. 8.

Les dispositions spécifiques en matière d'interruption de carrière, à savoir:

- le droit à l'interruption de carrière pour assister ou soigner un membre du ménage ou de la famille gravement malade, inscrit dans l'arrêté royal du 10 août 1998 (*MB* 8 septembre 1998); modifiée par l'arrêté royal du 10 octobre 2012 (*MB* 22 octobre 2012);
  - le droit à un congé parental dans le cadre de l'interruption de carrière, inscrit dans l'arrêté royal du 31 mai 2012 modifiant l'arrêté royal du 15 juillet 2005;
  - le droit à l'interruption de carrière dans le cadre du congé palliatif, inscrit dans l'arrêté royal du 22 mars 1995 (*MB* 5 mai 1995)
- instaurent un droit séparé à l'interruption de carrière. Ceci signifie que ces formes d'interruption de carrière ne peuvent pas être prises en compte pour le calcul des 5 %.

CHAPITRE IX. - Passage vers un régime de chômage avec complément d'entreprise

Art. 9.

Bij overgang naar stelsel werkloosheid met bedrijfstoeslag na loopbaanvermindering en na vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking wordt de aanvullende vergoeding bij stelsel werkloosheid met bedrijfstoeslag berekend op grond van het arbeidsregime en de bezoldiging die de arbeider voor de vermindering van zijn prestaties genoot.

HOOFDSTUK X. - Behoud anciënniteit

Art. 10.

Bij loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking blijft de anciënniteit en functiecategorie waarin de arbeider zich bevond voor de vermindering van prestaties behouden.

HOOFDSTUK XI. - Slotbepalingen

Art. 11.

Zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 6, vervangt deze collectieve arbeidsovereenkomst de collectieve arbeidsovereenkomst van 24 augustus 2021 betreffende het recht op tijdskrediet en loopbaanvermindering, gesloten in het Paritair Subcomité voor de elektriciens: installatie en distributie, geregistreerd op 14 september 2021 onder het nr. 167026/CO/149.01 en algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 12 december 2021 (BS 16 februari 2022).

Art. 12.

Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 juli 2023 en wordt gesloten voor onbepaalde duur, met uitzondering van:

- artikel 5 § 1 dat wordt gesloten voor bepaalde duur en buiten werking treedt op 31 december 2023;

Zij kan door één van de partijen worden opgezegd mits een opzegging van zes maanden betekend met een ter post aangetekende brief gericht aan de Voorzitter van het Paritair Subcomité voor de elektriciens: installatie en distributie.

En cas de passage vers un régime de chômage avec complément d'entreprise à temps plein après une diminution de carrière et après une réduction des prestations de travail à mi-temps, l'indemnité complémentaire d'un régime de chômage avec complément d'entreprise est calculée sur base du régime de travail et sur base de la rémunération dont bénéficiait l'ouvrier avant la réduction de ses prestations.

CHAPITRE X. - Maintien de l'ancienneté

Art. 10.

Lors d'une diminution de carrière et d'une réduction des prestations de travail à mi-temps, l'ancienneté et la catégorie de fonction dans laquelle l'ouvrier se trouvait avant la réduction des prestations, sont maintenues.

CHAPITRE XI. - Dispositions finales

Art. 11.

Sans préjudice des dispositions de l'article 6 ci-dessus, la présente convention collective de travail remplace la convention collective de travail du 24 août 2021 relative au droit au crédit-temps et à une diminution de carrière, conclue au sein de la Sous-commission paritaire des électriciens: installation et distribution, enregistrée le 14 septembre 2021 sous le numéro 167026/CO/149.01 et rendue obligatoire par arrêté royal du 12 décembre 2021 (MB 16 février 2022).

Art. 12.

La présente convention collective de travail entre en vigueur le 1er juillet 2023 et est conclue pour une durée indéterminée, à l'exception de

- l'article 5 § 1 qui est conclu pour une durée déterminée et expirera le 31 décembre 2023 ;

Elle peut être dénoncée par une des parties signataires moyennant un préavis de six mois, signifié par lettre recommandée, adressée au président de la Sous-commission paritaire des électriciens: installation et distribution.

**SUBCOMITÉ VOOR DE ELEKTRICIENS: INSTALLATIE
EN DISTRIBUTIE**

**BIJLAGE AAN DE COLLECTIEVE
ARBEIDSOVEREENKOMST VAN 3 07 2023
BETREFFENDE HET RECHT OP TIJDSKREDIET,
LOOPBAANVERMINDERING EN LANDINGSBANEN**

PREMIES VLAAMS GEWEST

De ondertekenende partijen verklaren dat de arbeiders ressorterend onder het Paritair Subcomité voor de elektriciens: installatie en distributie en die in zake domicile en tewerkstelling voldoen aan de omschrijving van het Vlaamse gewest gebruik kunnen maken van de aanmoedigingspremies van kracht in het Vlaamse gewest namelijk:

- Zorgkrediet
- Opleidingskrediet
- Ondernemingen in moeilijkheden of herstructureringen

**SOUS-COMMISSION PARITAIRE DES ELECTRICIENS:
INSTALLATION ET DISTRIBUTION**

**ANNEXE À LA CONVENTION COLLECTIVE DE
TRAVAIL DU 3 07 2023 RELATIVE À LA DROIT AU
CRÉDIT-TEMPS, DIMINUTION DE CARRIÈRE ET
EMPLOIS FIN DE CARRIÈRE**

PRIMES DE LA REGION FLAMANDE

Les parties signataires déclarent que les ouvriers ressortissant à la Sous-commission paritaire des électriciens: installation et distribution et qui remplissent les conditions de domicile et d'emploi prescrites par la Région flamande, peuvent faire appel aux primes d'encouragement en vigueur dans la Région flamande, à savoir:

- Crédit-soins
- Crédit-formation
- Entreprises en difficulté ou en restructuration

1490100
PARITAIR SUBCOMITE VOOR DE ELEKTRICIENS:
INSTALLATIE EN DISTRIBUTIE

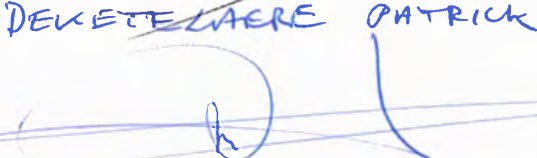
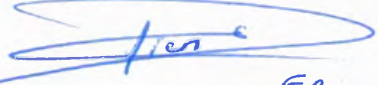
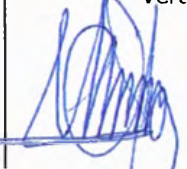
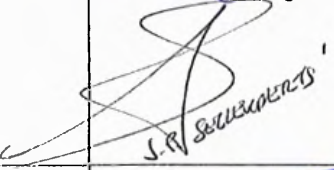
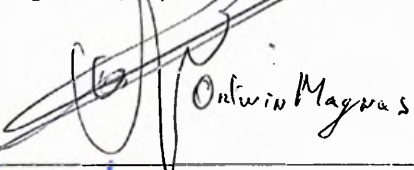
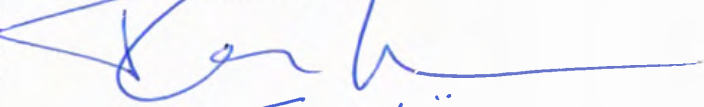
Tijdens de vergadering van 03/07/2023

Tussen de volgende organisaties vertegenwoordigd in het Paritair Comité werd de collectieve arbeidsovereenkomst gesloten :

1490100
SOUS-COMMISSION PARITAIRE DES ELECTRICIENS:
INSTALLATION ET DISTRIBUTION

En sa séance du 03/07/2023

Entre les organisations suivantes représentées au sein de la Commission paritaire, la convention collective de travail a été conclue :

<p>NATIONAAL VERBOND VAN ZELFSTANDIGE ELEKTRICIENS EN HANDELAARS IN ELEKTRISCHE TOESTELLEN NATIONAAL VERBOND VAN ZELFSTANDIGE ELEKTRICIENS EN HANDELAARS IN ELEKTRISCHE TOESTELLEN</p>	<p>Vertegenwoordigd door / représenté par Veronique Camphys Gedelgeerd bestuurder</p>
<p>ELOYA ELOYA</p>	<p>Vertegenwoordigd door / représenté par DEKETEELAERE PATRICK</p>
<p>FEDERATIE VAN DE ELEKTRICITEIT EN DE ELEKTRONICA FEDERATION DE L'ELECTRICITE ET DE L'ELECTRONIQUE</p>	<p>Vertegenwoordigd door / représenté par ERIC PIERI</p>
<p>TECHLINK TECHLINK</p>	<p>Vertegenwoordigd door / représenté par Kris Van Dingenen</p>
<p>ALGEMEEN BELGISCH VAKVERBOND FEDERATION GENERALE DU TRAVAIL DE BELGIQUE</p>	<p>Vertegenwoordigd door / représenté par S.P. SEUSSENS Ontwin Magras</p>
<p>ALGEMEEN CHRISTELIJK VAKVERBOND VAN BELGIE CONFEDERATION DES SYNDICATS CHRETIENS DE BELGIQUE</p>	<p>Vertegenwoordigd door / représenté par TOM VRIJEMS</p>
<p>ALGEMENE CENTRALE DER LIBERALE VAKBONDEN VAN BELGIE CENTRALE GENERALE DES SYNDICATS LIBERAUX DE BELGIQUE</p>	<p>Vertegenwoordigd door / représenté par Demortier fort Demortier</p>